

ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม*

THE 21st CENTURY EDUCATIONAL ADMINISTRATION SKILLS BASED ON THE SEVEN
PRINCIPLES OF SAPPURISADHAMMA FOR ADMINISTRATORS OF THE SCHOOL UNDER
PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MAHASARAKHAM PROVINCE

ภาณุวงศ์ วรณศิริ¹, ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี²
Panuwong Wannasiri¹, Theeraphat Thinsandee²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.^{1,2}
Email : panuwong.mbu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 4) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสังกัดสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะพบว่าผู้บริหารควรมีความรู้ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ในการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในทีมและให้ความเป็นธรรมระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

คำสำคัญ : 1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา 2. ศตวรรษที่ 21 3. หลักสัปปุริสธรรม 7

ABSTRACT

The objective of the research article were 1) to study the administrative skills of educational institutions, 2) to compare the 21st century educational administration skills, 3) to study suggestions to the administrative skills of educational institutions in the 21st century educational administration skills, 4) to study development approach in the administrative skills of educational institutions in the 21st century educational administration skills based on the seven principles of Sappurisdhamma for administrators of the school under provincial administrative organizations in Maharakham province. The sample used in this research was personnel of 210 educational institutions in Maharakham provincial administrative organization. The tool used for data collection was a questionnaire and a semi-structured interview. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. Hypothesis was tested by independent samples t-test and one-way analysis of variance using F-test statistic.

The results of the research were as follows: 1. The administrative skills of educational institutions in the 21st century educational administration skills based on the seven principles of Sappurisdhamma for administrators of the school under provincial administrative organizations in Maharakham province by overall was at a high level. 2. The result of comparisons on the level of opinions towards the administrative skills of educational institutions in the 21st century educational administration skills based on the seven principles of Sappurisdhamma for administrators of the school under provincial administrative organizations in Maharakham province, classified by status, age, and work experience, the overall is no different. 3. The suggestions to the administrative skills of educational institutions in the 21st century educational administration skills based on the seven principles of Sappurisdhamma for administrators of the school under provincial administrative organizations in Maharakham province: the executives should have knowledge and proficiency in using knowledge, idea, wisdom, and vision in agency administration to be efficient and effective. There should be knowledge and understanding on the use of techniques and methods in managing the work to be systematically effective, be able to solve problems in the team and provide fairness among group members.

Keywords : 1. Educational Administration Skills 2. The 21st Century 3. The Seven Principles of Sappurisdhamma

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สภาวะการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันที่นานาประเทศทั่วโลกต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆ ทั้งในด้านความร่วมมือและการแข่งขันด้านสินค้าบริการและบริการเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของประเทศ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ที่มีการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ประเทศทั่วโลกต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพเทียบมาตรฐานสากลและกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนากำลังคนสู่มาตรฐานสากล คือ การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ(National Qualifications Framework: NQF) โดยใช้ระบบคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคลที่เชื่อมโยงคุณวุฒิการศึกษากับการเทียบโอนประสบการณ์ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่างการศึกษาในระดับต่างๆ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้คนไทยที่อยู่ในวัยแรงงานมีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการมองเห็นถึงเส้นทางการเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างชัดเจน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน แม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวระดับชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จะมีมาแล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2553 ด้วยการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการประชุมทางวิชาการ บทความข้อเขียนเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทักษะขั้นสูงซึ่งกำลังกลายเป็นแนวโน้มสำคัญของโลก แต่การเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าวขาดความต่อเนื่องจริงจังของทุกฝ่าย การไม่มีเจ้าภาพองค์กรที่เป็นหลักในการประสานงานและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน การอยู่นิ่งเฉย การทำแบบเดิมๆ ตามที่เคยชิน การรอรับนโยบายจากเบื้องบนแต่ฝ่ายเดียว ขณะที่การเมืองการปกครองไม่มีเสถียรภาพ ล้วนสร้างความเสียหายต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศส่งผลให้ประเทศชาติขาดศักยภาพในการแข่งขันและเสียผลประโยชน์เมื่อเปิดพรมแดนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 การเริ่มต้นในวันนี้อาจเข้าไปนิตแต่ยังไม่สายเกินไปที่จะลงมือทำโดยผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กร จะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้างคุณภาพสำหรับอนาคตบนพื้นฐานของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจจะมีปัญหาสำหรับผู้บริหารที่ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารในองค์กรและหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อหน่วยงานให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจ

ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพวุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 เป็นข้อมูลในการใช้ปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 210 คนซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (R. V. Krejcie, & D. W. Morgan, 1970) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น(บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และแบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 คน ประกอบด้วยคำถามที่ครอบคลุม เนื้อหาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้สถิติ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านโดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตาม หลักสี่ปฐพีธรรม 7	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ทักษะด้านความรู้ความคิด (ธัมมัญญุตตา)	4.13	0.52	1	มาก
2. ทักษะด้านเทคนิค (กาลัญญุตตา)	3.90	0.59	3	มาก
3. ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (อัทธัญญุตตา)	4.05	0.57	2	มาก
4. ทักษะด้านมนุษย (บุคคลโปรรัญญุตตา)	3.87	0.57	5	มาก
5. ทักษะด้านมโนภาพ (อิตตัญญุตตา)	3.80	0.53	6	มาก
6. ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (มัตตัญญุตตา)	3.71	0.60	7	มาก
7. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปริสัญญุตตา)	3.89	0.54	4	มาก
รวม	3.91	0.44	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปรัศธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ความคิด(ธัมมัญญาตา)($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.52)ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม(อัทธัญญาตา)($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.57)ทักษะด้านเทคนิค(กาลัญญาตา)($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.59) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ(ปริสัญญาตา)($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.54)ทักษะด้านมนุษย(บุคคลโปรปรัชญาตา)($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.57) ทักษะด้านมโนภาพ(อัทธัญญาตา)($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.53) ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว(มัตตัญญาตา)($\bar{X} = 3.71$, S.D.=0.60) ตามลำดับ

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปรัศธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1)จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและทักษะด้านเทคนิค(กาลัญญาตา) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม(อัทธัญญาตา)ทักษะด้านมนุษย(บุคคลโปรปรัชญาตา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 2)จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและทักษะด้านเทคนิค(กาลัญญาตา) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม(อัทธัญญาตา) ทักษะด้านมนุษย(บุคคลโปรปรัชญาตา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3)จำแนกตามอายุทักษะด้านมโนภาพ(อัทธัญญาตา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 4)จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสี่ปรัศธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้บริหารควรมีความรู้ ความชำนาญในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ในการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันต่อโลกทางการศึกษา ในยุคปัจจุบัน เข้าใจการใช้เทคนิคและวิธีการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ สามารถกำหนดงาน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในทีมและให้ความเป็นธรรมระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้เกียรติซึ่งกันและกันการยกย่องกันชมเชย การเสริมแรงทั้งการกระทำ วาจา การให้ความเป็นกันเองและปฏิบัติงานแบบเพื่อนร่วมอาชีพ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมองอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน สามารถที่จะกำหนดแนวทาง แผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงานในการพัฒนาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จได้ ผู้บริหารควรปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และบริบทตามเวลาที่กำหนด ควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ควรเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ควรติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข่าวสารกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเปิดเผย และผู้บริหารควรเข้าถึงสารสนเทศได้

อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการและทันเวลาและประเมินสารสนเทศอย่างมีวิจารณ์ญาณและครบถ้วน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 7 มีผลการวิจัยบางประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

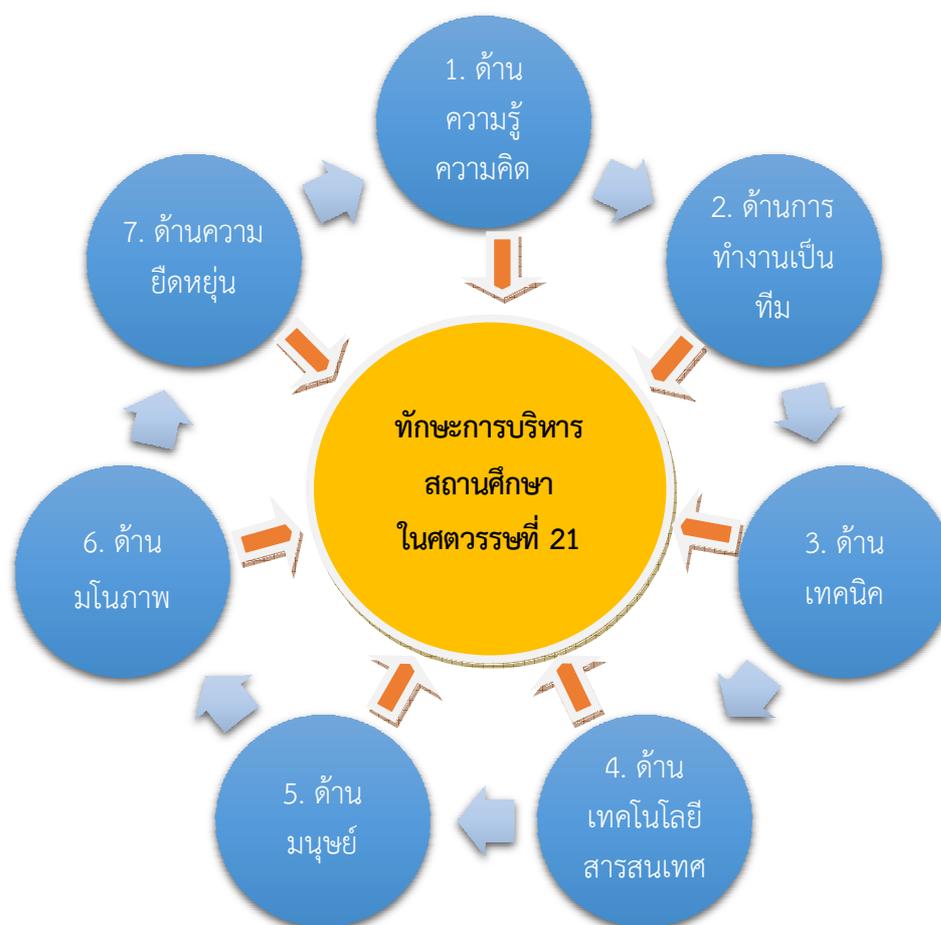
6.1 ระดับการปฏิบัติทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทักษะการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะทำให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้บริหารที่ดีต้องมีทักษะความรู้และประสบการณ์ สามารถบริหารงานให้ประสบความสำเร็จได้ เกิดการยอมรับทั้งในสถานศึกษาและสังคมสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ได้นำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) อดัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ) 2) อดัตถัญญาตา (รู้จักผล) 3) อดัตถัญญาตา (รู้จักตน) 4) มัตถัญญาตา (รู้จักประมาณ) 5) กาลัญญาตา (รู้จักกาล) 6) ปริสัจญญตา (รู้จักชุมชน) 7) ปุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งวุฒิการศึกษาอายุและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ต่างก็มีความเชื่อมั่นในทักษะที่ผู้บริหารมีอยู่เพื่อการทำงานหรือหลักการบริหารที่ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยอาศัยทักษะการบริหารของผู้บริหาร 7 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม 4) ทักษะด้านมนุษย 5) ทักษะด้านมโนภาพ 6) ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว 7) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ที่ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด (ธัมมัญญา) 2) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (อัตถัญญา) 3) ทักษะด้านเทคนิค (กาลัญญา) 4) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปริสัญญญา) 5) ทักษะด้านมนุษย์ (ปุคคลโรปัญญา) 6) ทักษะด้านมโนภาพ (อัตถัญญา) 7) ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (มัตถัญญา) ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรมีนโยบายสร้างความเข้าใจร่วมกันกับบุคลากรและชุมชนในการจัดการศึกษา เช่น การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ การรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นจากชุมชนอย่างแท้จริงเพื่อกำหนดความต้องการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

8.1.2 ควรมีการเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและควรเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักร่วมกันเป็นเบื้องต้น และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวโดยผู้บริหารรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

8.2.2 ทักษะด้านมโนภาพผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดระบบงานของสถานศึกษาให้มีความสัมพันธ์กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.3 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์เมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาแนวการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

8.3.2 ควรศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มประชากรที่ผู้ศึกษาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นตรงไปตรงมา และน่าเชื่อถือ

8.3.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

9. เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดนในบริหารการศึกษาสู่คุณภาพสากล**. กรุงเทพมหานคร : พลัส พลัส ครีเอเทอร์.

- ศศิตา เพลินจิต. (2558). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. การค้นคว้าอิสระหลักสูตร** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- R. V. Krejcie, & D. W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามสำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอขอบพระคุณ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรที่ได้ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ พระครูชัยรัตนากร, ดร., รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง, อาจารย์โกสุม ใจบุญ ผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้เครื่องมือในการวิจัย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นขอขอบคุณบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่กรุณาเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เหนือสิ่งอื่นใดขอขอบความสำเร็จในครั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดาที่เปรียบเสมือนบูรพาจารย์คนแรกที่คอยเฝ้าทะนุถนอมปลูกฝัง สติปัญญา และความคิดที่ดีงามซึ่งเป็นแสงสว่างแห่งปัญญาจนผู้วิจัยสามารถทำวิจัยได้สำเร็จสมบูรณ์